

Досвід ведення гібридних конфліктів

анотований бібліографічний список
2020. – Вип. 29 (11 – 20 жовтня). – 15 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. **Веселова Л. Ю. Компетенція суб'єктів адміністративно-правового забезпечення Національної безпеки України в кібернетичній сфері** / Л. Ю. Веселова // *Право і сусп.-во.* — 2019. — № 5, ч. 2. — С. 14-20. *Констатовано, що компетенція суб'єктів забезпечення кібернетичної безпеки України відображена в низці нормативно-правових актів, чільне місце серед яких посідає Стратегія кібернетичної безпеки України, в якій вперше на законодавчому рівні сформовано національну систему кібернетичної безпеки та визначено основних суб'єктів її забезпечення. Встановлено, що до суб'єктів забезпечення кібернетичної безпеки належать: Міністерство оборони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служба безпеки України, Національна поліція України, Національний банк України, розвідувальні органи.* Текст:

http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/5_2019/part_2/5.pdf

2. **Коруц У. З. Проблемні питання визначення поняття "гібридна війна" як елементу пропаганди війни** / У. З. Коруц // *Приват. та публіч. право.* — 2020. — № 2. — С. 125-128. *Проаналізовано застосування терміна «гібридна війна», який не закріплено в міжнародному праві та не визначено у вітчизняному праві, що є одним із найбільших недоліків із точки зору кримінальної протидії російській агресії. Указано на необхідність кримінально-правового регулювання терміна «гібридна війна» навіть шляхом включення його у вітчизняний Кримінальний кодекс. Можливо, не як самостійного злочину, але обов'язково як елемента пропаганди війни.* Текст:

http://pp-law.in.ua/archive/2_2020/26.pdf

3. **Перхач Р. Т. Мовні засоби маніпуляції в пресі: контент-аналіз** [Електронний ресурс] / Р. Т. Перхач, А. О. Смирнова // Молодий вчений. — 2019. — № 10. — Електрон. дані. *Виявлено цілі маніпулятивного впливу та сутнісних ознак його використання в сучасних друкованих мас-медіа. У результаті проведеного аналізу відібраних статей виявлено основні методи та прийоми, якими сучасні засоби масової інформації користуються задля впливу на свідомість населення.* Текст:

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/10/43.pdf>

4. **Торічний В. О. Особливості державного управління регіональними системами інформаційної безпеки** / В. О. Торічний // Вчені зап. Тавр. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія : Держ. упр. — 2019. — Т. 30 (69), № 3. — С. 180-182. *Визначено основні напрями діяльності держави щодо забезпечення інформаційної безпеки регіону. Окреслено проблеми побудови регіональних систем інформаційної безпеки. Виокремлено методи державного управління регіональними системами інформаційної безпеки.* Текст:

http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/3_2019/33.pdf

5. **Яковлєв П. О. Механізм адміністративно-правового регулювання державного управління у сфері забезпечення інформаційної безпеки України** / П. О. Яковлєв // Прав. позиція. — 2020. — № 2 (27). — С. 74-77. *Розкрито особливості регуляторного потенціалу й охарактеризовано структуру механізму адміністративно-правового регулювання державного управління у сфері забезпечення інформаційної безпеки України.*

Статті з періодичних видань

6. **Акіменко А. "У нас завжди набій був у стволі" : батько трьох синів майор Юрій Жуков із Бурині на Сумщині з честю пройшов АТО / Алла Акіменко // Уряд. кур'єр. — 2020. — 13 жовт. (№ 199). — С. 4. *Йдеться про бойовий шлях кадрового військового, учасника АТО, майора Юрія***

Жукова. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/u-nas-zavzhdi-nabij-buv-u-stvoli/>

7. **Алексеева И. Участники "Марша УПА" вышли на улицы Киева с требованиями к власти: прямая трансляция** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 14 окт. – Электрон. данные. *Йдеться про проведення в Києві у свято Покрови Пресвятої Богородиці і День захисника України маршу на честь дня Української повстанської армії (УПА) «Марш УПА 2020», який організували «Правий сектор», Нацкорпус і «Свобода». В акції також взяли участь члени "Руху опору капітуляції». Зазначено, що біля Офісу Президента (ОП) учасники висунули вимоги, серед яких: ухвалення закону проти колабораціонізму, зняття обмеження з українських військовослужбовців щодо ведення вогню у відповідь на обстріли на Донбасі. Крім того, демонстранти хочуть, щоб СБУ і Нацполіція оперативно реагували на проросійську діяльність громадян України. Вони також закликають позбавити ліцензії канали «112 Україна», NewsOne, ZIK, «Наш», «Інтер».* Текст: <https://ukraine.fakty.ua/358168-s-patrioticheskimi-pesnyami-i-lozungami-v-kieve-prohodit-marsh-upa>

8. **Білозерська О. Олена Білозерська: "Навіть у бойові моменти не забувала, що я не тільки снайпер, а й журналістка"** / Олена Білозерська ; бесіду вів Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2020. – 13 жовт. (№ 199). — С. 3. *Подано матеріали бесіди з Оленою Білозерською – журналісткою, бійцем добровольчих підрозділів, а згодом офіцером морської піхоти Збройних сил України (ЗСУ) і кавалером ордена "За мужність". Олена Білозерська розповіла про бойовий шлях та свою документальну книгу "Щоденник нелегального солдата".* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/olena-bilozerska-navit-u-bojovi-momenti-ne-zabuval/>

9. **Бондарь М. Ваш профиль не удален** / Мария Бондарь // Фокус. – 2020. – № 30 (9 жовт.). — С. 44-45. *У контексті того, що поліція*

збирається ставити на облік українських користувачів російської соціальної мережі "Вконтакте", з'ясовано, що загрожує громадянам України, зареєстрованим у цій мережі. Нагадано, що секретар Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) Олексій Данілов оголосив про наміри правоохоронців на конференції "Перспективи диджиталізації країни та ризики кібербезпеки". Наведено коментарі юристів, зокрема, представників компанії "Лабораторія цифрової безпеки", "YouControl" та ін. Фахівці зазначають, що в українському законодавстві немає єдиної норми, що передбачає якусь відповідальність за відвідування заборонених сайтів. Акцентовано увагу на ст. 34 Конституції України, що декларує свободу слова, думок і способу висловлення поглядів і переконань, яка може бути обмежена спеціальним законом у цілях національної безпеки. Також зауважено, що у своїй заяві О. Данілов згадав Національну поліцію, яка не має права розглядати справи щодо таких правопорушень. Підсумовано, що органи держбезпеки повинні відслідковувати розпалювання сепаратистських настроїв, причому на будь-яких платформах, а не тільки в мережі "Вконтакте".

10. **Ведмідь М. Вересневе загострення** [Електронний ресурс] / Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. – 2020. – 2 жовт. (№ 75). – Електрон. дані. Подано інформацію, що 30 вересня цього року, на Донбасі зафіксовано місячний антирекорд кількості порушень режиму тиші з боку противника. Того дня бойовики 11 разів відкривали вогонь по позиціях українських захисників (до того — від 0 до 5 разів). Унаслідок ворожого пострілу з підствольного гранатомета неподалік Зайцевого один військовослужбовець Збройних сил України (ЗСУ) дістав осколкове поранення. Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19823/index.php?n=46806>

11. **Ведмідь М. Промовисті навчання** [Електронний ресурс] / Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. – 2020. – 9 жовт. (№ 77). – Електрон. дані. Подано інформацію, що протягом перших трьох днів тижня противник п'ять разів порушував режим припинення вогню. Українські

військовослужбовці зброї у відповідь не застосовували. Бойових втрат і поранень серед особового складу Об'єднаних сил не було. Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19825/index.php?n=46870>

12. **Ведмідь М. Сумна статистика** [Електронний ресурс] / Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. – 2020. – 6 жовт. (№ 76). – Електрон. дані. *Подано інформацію, що протягом минулого тижня противник щодоби по кілька разів (від одного до п'яти) відкривав вогонь у бік позицій Об'єднаних сил. Наголошено, що 4 жовтня цього року, у Телеграм-каналі, який ведуть ветерани та бійці російсько-української війни, з'явилось повідомлення про те, що до Харкова прибув літак із важкопораненими бійцями, але штаб операції Об'єднаних сил (ООС) про них нічого не повідомляв. Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19824/index.php?n=46842>*

13. **Гал І. Всплыл скандальный факт о судье по делу Медведчука и книге о Стусе** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 19 окт. – Электрон. данные. *Йдеться про те, що суддя Марина Заставенко, яка прийняла рішення про «коригування» книги Вахтанга Кіпіані «Справа Василя Стуса» шляхом видалення з неї згадок про політику Віктора Медведчука (нині – народного депутата України), до переведення в Київ працювала в суді Макіївки (зараз - тимчасово непідконтрольна територія Донецької області). Про це в соцмережах повідомила експерт Центру протидії корупції Галина Чижик і додала, що в 2017 році суддю хотіли звільнити «за зв'язки з так званою «ДНР». Зазначено, що Г. Чижик не виключає, що суддя, яка відвідувала тимчасово непідконтрольні уряду України території, могла отримати гарантії безпеки «з того боку». Указано, що після вердикту судді, на оскарження якого сторонам дали 30 днів, у видавництві заявили, що весь тираж «Справи Василя Стуса» був розкуплений за лічені хвилини і пообіцяли додрукувати книгу (у видавництва є таке право, поки рішення суду не набрало чинності. Текст: <https://ukraine.fakty.ua/358505-vsplyl-skandalnyj-fakt-o-sude-po-delu-medvedchuka-i-knige-o-stuse>*

14. **Гал И. Украинский борщ встревожил российские власти, — министр** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fакту.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 13 окт. – Электрон. данные. *Зазначено, що після того, як в Україні рекомендували включити рецепт українського борщу до національного переліку нематеріальної культурної спадщини країни, після чого очікується його внесення до Репрезентативного списку ЮНЕСКО нематеріальної культурної спадщини людства, в Росії «забили тривогу». Про це повідомив міністр культури і інформаційної політики Олександр Ткаченко. Він написав: «Російський уряд стурбований і б'є на сполох. У своїй «Российской газете» назвали наші наміри внести борщ до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО «новою підставою для міжнародного скандалу. ...Отже, ми на правильному шляху». Текст: <https://ukraine.fakty.ua/358107-ukrainskij-borcsh-vstrevozhil-rossijskie-vlasti---ministr>*

15. **Добров В. «Атака на «Нафтогаз» могла быть инициирована структурами Фирташа», — нардеп** [Электронный ресурс] / Владимир Добров // Fакту.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 16 окт. – Электрон. данные. *Наведено коментарі народного депутата України, голови підкомітету з питань енергозбереження та енергоефективності Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Сергія Нагорняка про те, що масштабна інформаційна атака на держкомпанію НАК «Нафтогаз України» може бути пов'язана з боргами облгазів, які належать бізнесменові Дмитру Фірташу. Народний депутат також зауважив, що в атаках на держкомпанію можуть брати участь проросійські сили, зацікавлені в зміні керівництва НАК «Нафтогаз України». Він уточнив: «Не виключаю, що атака йде з боку Росії. Проросійські сили також зацікавлені в зміні керівництва компанії. Ми розуміємо, що компанія йде крок за кроком, щоб не відбулося будівництво "Північного потоку-2", ініціює прямиї зв'язок із європейськими країнами і США, намагається зробити все, щоб санкції були продовжені для тих компаній, які будують*

"Північний потік-2" . Тому не виключаю і цей сценарій». Текст: <https://fakty.ua/358347-ataka-na-naftogaz-mogla-byt-iniciirovana-strukturami-firtasha---nardep>

16. **«Жертва «остальгії» путіністів»: письменник після оповідання про Крим став опальним у Болгарії** [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 23 верес. - Електрон. дані. *Вказано, що болгарського письменника Светослава Нахума, який написав повість про російську анексію Криму, піддали остракізму в його країні і звинуватили в «русофобії». Він змушений був вийти зі Спілки письменників Болгарії і з болгарського ПЕН-Центру. З письменником Светославом Нахумом солідаризувались його українські колеги, які вважають, що Болгарія страждає на сильні проросійські настрої і перебуває під впливом російської пропаганди. Книга Светослава Нахума «Втеча з Криму» вийшла українською мовою 2020 року. Її перше оповідання – про Крим. За словами С. Нахума, книга написана на основі доль низки кримських українців – реальних історій, які втікали від російської анексії Криму через Болгарію, хтось залишився, хтось подався на Захід.* Текст:

<https://www.radiosvoboda.org/a/30853946.html>

17. **Забуженко О. "Уперед-вперед, чорний берете!"** : ця жартівлива фраза стала девізом бойового танкового підрозділу, який із 2014 року захищає Україну на сході / Олександр Забуженко // Уряд. кур'єр. – 2020. – 13 жовт. (№ 199). — С. 6. *Йдеться про сформований у грудні 2014 року танковий батальйон 14-ої окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого та про заступника командира батальйону Сергія Корсуна.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/upered-vpered-chornij-berete/>

18. **Завербований в РФ українець повернувся на батьківщину і пішов до СБУ** [Електронний ресурс] // Укр. правда. – 2020. – 7 жовт. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що російські спецслужби спробували завербувати для шпигунства українця, який гостював у Російській Федерації*

(РФ), але той після повернення на Батьківщину все розповів Службі безпеки України (СБУ). Вказано, що громадянин України виїжджав до Росії в особистих справах. Під час чергової поїздки його затримали російські правоохоронці за начебто порушення трудового законодавства та умов перебування на території РФ. За допомогою психологічного тиску і залякування спецслужби РФ змусили чоловіка підписати згоду на негласне співробітництво. За завданням російських кураторів, українець мав збирати інформацію про військові частини та військовослужбовців, які проходять службу у районах, що межують з Росією. Їх також цікавила інформація щодо співробітників українських правоохоронних органів, громадян, які систематично їздять до Росії на заробітки. Зібрані дані чоловік мав передати кураторам під час наступного візиту до РФ. Але після повернення додому чоловік добровільно звернувся до СБУ і надав свідчення щодо обставин його вербування та поставлених завдань. Зазначено, що протягом останніх років на Чернігівщині контррозвідники СБУ викрили низку спроб з боку російських спецслужб залучити мешканців прикордоння до шпигунської діяльності. Текст: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/10/7/7269124/>

19. **Запека В. Полтавець Віталій Запека: "Борюся за Україну словом"** / Віталій Запека ; бесіду вів Олександр Данилець // Уряд. кур'єр. – 2020. – 17 жовт. (№ 202). — С. 4. Подано матеріали бесіди з воїном добровольчого батальйону "Полтава" (позивний "Спілберг"), учасником АТО, письменником Віталієм Запекою, який розповів про свій бойовий шлях та літературну діяльність. Зазначено, що Віталій Запека є автором романів та п'єс, а також низки книжок про війну на Сході України. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vitalij-zapeka-boryusya-za-ukrayinu-slovom/>

20. **Зяцьєв С. «Неспростовні докази російської агресії...»** [Електронний ресурс] / Сергій Зяцьєв // День. – 2020. – 8 жовт. (№ 190). – Електрон. дані. Йдеться про те, що сьомий рік поспіль у Національному музеї історії України у Другій світовій війні проходять документальні виставки. Експонати виставки переконують: у 2014-му Росія розпочала

проти України неоголошену війну, ввівши згодом на її територію підрозділи регулярної російської армії. Акцентовано увагу, що на території музею відкрито Мартиролог загиблих українських вояків. Для його відкриття довелося провести титанічну роботу. Допомогали силові відомства, представники яких загинули на Сході України, а також небайдужі люди, дипломати. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/nesprostovni-dokazy-rosiyskoyi-agresiyi>

21. **Капсамун І. Як наблизити деокупацію?** [Електронний ресурс] / Іван Капсамун // День. – 2020. – 14 жовт. (№ 194). – Електрон. дані. У контексті виступу першої заступниці міністра закордонних справ України Еміне Джапарової в рамках міжнародної онлайн-конференції «Форум-2000» (м. Прага, Чеська Республіка) під назвою «Окупований півострів: шість років після незаконної анексії Криму», акцентовано увагу до погіршенні гуманітарної ситуації в окупованому Криму, що характеризується посиленням утисків усіх «незгодних», «колонізації» півострова з боку російських окупантів шляхом примусової зміни демографічної ситуації, а також перетворення Криму на потужну військову базу. Наголошено, що 23 вересня цього року Президент України Володимир Зеленський у своєму виступі на 75-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН офіційно анонсував створення «Кримської платформи» та закликав держави-члени ООН долучитися до неї. Зазначено, що платформа задумана як спеціальний багатосторонній координаційний механізм, який опікуватиметься усім спектром Кримської проблематики. Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/yak-nablyzyty-deokupaciyu>

22. **Кирей Р. Таких земля народжує одиниці** / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2020. – 13 жовт. (№ 199). — С. 9. Йдеться про учасника оборони Донецького аеропорту Олексія Панченка, який загинув 19 січня 2015 року від кулі снайпера. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/takih-zemlya-narodzhuye-odinici/>

23. **Клименко О. Сьома Покрова на фронті** [Електронний ресурс] / Олександр Клименко // Голос України. – 2020. – 13 жовт. (№ 189). — Електрон. дані. *Йдеться про поїздку капелана Православної церкви України (ПЦУ) Павла напередодні Покрови Пресвятої Богородиці на передову в районі Старогнатівки. Військовий священник провів службу, освятив бліндажі, в яких живуть військовослужбовці, поспілкувався з бійцями.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/336997>

24. **Крючков О. До особливого розпорядження : підрозділи ЗСУ показують високі вишкіл і майстерність** / Олександр Крючков // Уряд. кур'єр. – 2020. – 13 жовт. (№ 199). — С. 7. *Йдеться про 25-ту окрему повітрянодесантну бригаду, яка виконує бойове завдання в зоні Операції об'єднаних сил (ООС).* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/do-osoblivogo-rozporядzhennya/>

25. **Луговая Ю. Минобороны России нервно отреагировало на заявление военного атташе посольства США в Украине** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 16 окт. – Электрон. данные. *Йдеться про неадекватну реакцію Міноборони Росії на привітання військового аташе посольства США в Україні Бріттані Стюарт українським військовим (його оприлюднило в Twitter посольство України в США). Бріттані Стюарт зазначила: «Ми вітаємо захисників України. Дякуємо їм за самопожертву і за те, що наражаються на ризик кожен день». Вона додала, що під час візиту в Україну заступник державного секретаря США Стівен Біген і державний секретар США Майкл Помпео відвідали меморіали загиблим солдатам, «тому що саме солдати, пожертвувавши собою, допомогли захистити демократію, суверенітет і територіальну цілісність України». «США є і будуть вашим непорушним партнером», - наголосила військовий аташе. Зауважено, що заява викликала гостре невдоволення в РФ. Так, аташе з питань оборони при посольстві США в Москві був запрошений «на килим» до Головного управління міжнародного військового співробітництва Міністерства оборони Росії. У*

заяві російських військових наголошено: «Представнику збройних сил США була доведена позиція Міноборони Росії у зв'язку із заявою військового аташе США в Києві полковника Бриттані Стюарт про спільні дії Збройних сил США і України щодо протидії "російської агресії". Американській стороні вказано, що згадана заява містить неправдиві твердження, носить провокаційний характер і підштовхує українську сторону до силового вирішення внутрішнього конфлікту на Донбасі». Текст: <https://world.fakty.ua/358334-minoborony-rossii-nervno-otreagirovalo-na-zayavlenie-voennogo-attashe-posolstva-ssha-v-ukraine>

26. **Луговая Ю. Разорившийся крымский рыбокомбинат пожаловался на Украину в ООН** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 14 окт. – Электрон. данные. *Йдеться про те, що Росія зробила хід у «кримській» грі проти України - зі скаргами в ООН на так звану водну блокаду має намір звернутися «Кримський виробничий рыбокомбінат». Як заявив журналістам «Крим. Реалії» Олександр Молохов, який очолює експертну раду з міжнародно-правових питань при російському уряді Криму і виступає адвокатом підприємства, «я не виключаю, що з приводу водної та енергетичної блокад ми ...прийдемо до міждержавного спору між Росією і Україною в Міжнародному суді ООН в Гаазі. Те, що відбувається зараз, - це підготовча ступінь до великого, глобального кейсу: «Справа Росії проти України у зв'язку з водної блокадою». У свою чергу директор рыбокомбінату в інтерв'ю «Крим.Реалії» назвав метою скарг повернення до «минулого».* Текст: <https://ukraine.fakty.ua/358138-razorivshijsya-krymskij-rybokombinat-pozhalovalsya-na-ukrainu-v-oon>

27. **Малімон Н. Історія без фальші** / Наталія Малімон // День. – 2020. – 6 жовт. (№ 188). — Електрон. дані. *Йдеться про церемонію вручення срібних орденів «Народний герой України», яка відбувалася у стінах середньовічного Луцького замку. Наголошено, що ця нагорода — не державна, її заснували у 2015 році волонтери як «відзнаку за мужність, відвагу, самовідданість, героїзм, виявлені при захисті незалежності України,*

засвідчення шани та поваги українського суспільства до кращих своїх представників». Орденом посмертно відзначені Тарас Зозуля з 80-ої десантної бригади (21-річний десантник загинув 31 серпня 2014 року у бою біля Луганського аеропорту) та Володимир Майборода з 24-ої бригади (загинув 8 квітня 2018 року біля селища Жованка, під час атаки противника). Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/istoriya-bez-falshi>

28. **«Ми-6 рассказала, что из Офиса президента Украины кто-то сливает информацию врагу. А что Зеленский?» — Сергей Фурса** [Электронный ресурс] // Факту.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 13 окт. – Электрон. данные. *Фінансист і блогер Сергій Фурса поділився своїми думками про те, що останнім часом міжнародні партнери України оприлюднюють інформацію, яка зазвичай залишається «за закритими дверима». Так, він згадав недавній візит Президента України Володимира Зеленського в Великобританію, під час якого відбулася зустріч із керівництвом MI-6 - британської секретної служби. На зустрічі була озвучена інформація про «витоки» з Офісу Президента (ОП). С. Фурса, зазначив, що цей випадок - не поодинокий і проаналізував причини того, що відбувається. Те, що така інформація стає публічною, на думку блогера, пов'язано з невпевненістю партнерів України в тому, що керівництво нашої країни їх розуміє і почуло. С. Фурса припустив, що таким чином партнери хочуть не просто донести інформацію Президенту, а намагаються говорити безпосередньо з українським суспільством: «Мабуть, вважаючи, що суспільство більш зріле і доросле, ніж Президент. Сподіваючись, що виправити ситуацію допоможе не Президент, на якого вони вже навіть не сподіваються (а інакше б не зливали інформацію в ЗМІ), а суспільство. Що суспільство змусить Президента поводитися належним чином».* Текст: <https://fakty.ua/358102-mi-6-rasskazala-cto-iz-ofisa-prezidenta-ukrainy-kto-to-slivaet-informaciyu-vragu-a-cto-zelenskij---sergej-fursa>

29. **Поліщук А. «Як Україна втрачала Донбас?»** [Електронний ресурс] / Аліса Поліщук // День. – 2020. – 9 жовт. (№ 191/192). – Електрон. дані. Подано інформацію, що в Києві представлено книжку «Як Україна втрачала Донбас», яка за словами авторів — Дениса Казанського і Марини Воротинцевої, є «публіцистичним вироком винним». Зазначено, що це публіцистичний погляд на ті першопричини, які містилися в основі подій 2014 року, але розпочалися ще із самого початку незалежності: зумовили економічну катастрофу Донбасу, залежність від фінансово-промислових груп, засилля російської пропаганди, — і які врешті-решт закінчилися для України війною. У книжці вміщено аналітичні статті, дослідження різноманітних джерел, документів, інтерв'ю з місцевими жителями, бізнесменами, політиками — переважно із колишньої Партії регіонів. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/yak-ukrayina-vtrachala-donbas>

30. **Росії вкотре нагадали про права людини в Криму** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2020. – 10 жовт. (№ 188). – Електрон. дані. Йдеться про оприлюднену Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррішем третю доповідь "Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, Україна", яка була підготовлена на виконання однойменної резолюції Генеральної Асамблеї ООН 74/168. У доповіді вказано, що Російська Федерація (РФ) продовжує грубо порушувати міжнародне право, використовуючи під приводом "боротьби з екстремізмом та тероризмом" воєнні суди на території РФ для незаконного засудження громадян України. Переслідувань також зазнає і Православна церква Україна (ПЦУ), крім того окупаційна влада цілеспрямовано здійснює політику, спрямовану на зміну демографічного складу Кримського півострова. В зв'язку з цим Генеральний секретар ООН закликає РФ як державу-окупанта припинити грубі порушення прав людини та дотримуватися усіх своїх зобов'язань у відповідності до міжнародного гуманітарного права та прав людини, зокрема забезпечити свободу віросповідання та релігії без жодної дискримінації чи запровадження

штучних регуляторних бар'єрів.

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/336920>

31. **”Ти дивишся на мене, як моя мама”** [Електронний ресурс] // *Голос України*. – 2020. – 13 жовт. (№ 189). — Електрон. дані. *Йдеться про бойовий шлях Ганни Комар (позивний ”Мальва”), яка в 19 років поповнила лави добровольчого батальйону ”Карпатська Січ” як санітарка в медичній роті. Зі своїми побратимами ”Мальва” визволяла та обороняла Добропілля, Водяне, Піски, Зайцеве й інші гарячі точки Донбасу, а у травні 2016 року Ганна підписала контракт і тепер служить у мінометній батареї однієї з механізованих бригад.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/336985>

32. **Тішкова М. Вогонь іще не подолали** [Електронний ресурс] / *Марина Тішкова* // *Сіл. вісті*. – 2020. – 6 жовт. (№ 76). – Електрон. дані. *Подано інформацію, що на Луганщині триває гасіння лісових пожеж, які почалися 30 вересня у трьох місцях і швидко поширилися великою територією. У штабі операції Об'єднаних сил (ООС) причиною займань назвали ворожі обстріли. Порушено 10 кримінальних проваджень. Зазначено, що слідство працює за чотирма основними версіями: через обстріли з окупованої території області, умисний підпал, самозаймання трави та лісу внаслідок сухих погодних умов, необережне поводження з вогнем.* Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19824/index.php?n=46845>

33. **У міграційній службі заробляли на легалізації бойовиків** // *Юрид. вісн. України*. – 2020. – 4 - 17 верес. (№ 35/36). — С. 4. *Зазначено, що посадовці міграційної служби у Донецькій області незаконно оформлювали українські документи бойовикам ”ДНР” у дистанційній формі. Про це повідомила пресслужба Служби безпеки України (СБУ). Вказано, що таку незаконну діяльність спецслужба зафіксувала в трьох територіальних сервісних центрах й одному райвідділі ГУ ДМС України. Як встановили контррозвідники й слідчі, посадовці оформлювали документи українського*

зразка, зокрема й закордонні паспорти, мешканцям ОРДЛО з порушенням існуючої процедури та без особистої присутності громадян.

34. **Циріль С. Добровolecь Степан Циріль: "Позитивний результат був тоді, коли ми чітко демонстрували свою позицію"** / Степан Циріль ; бесіду вів Олександр Вертіль // Уряд. кур'єр. – 2020. – 16 жовт. (№ 201). — С. 5. *Подано матеріали бесіди з добровольцем, бійцем "Правого сектору" Степаном Цирілем про ситуацію в Криму напередодні його анексії Росією та про проблеми звільнення окупованих українських територій.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/dobrovolec-stepan-ciril-pozitivnij-rezultat-buv-to/>

35. **Шот М. Виконав обіцянку синові всупереч усьому** / Микола Шот // Уряд. кур'єр. – 2020. – 13 жовт. (№ 199). — С. 8. *Йдеться про добровольця, командира відділення в 90-му батальйоні 81-ої окремої десантно-штурмової бригади, учасника оборони Донецького летовища, лицаря ордена "За мужність" III ступеня Віталія Зварича.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vikonav-obicyanku-sinovi-vsuperech-usomu/>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
21 жовтня 2020 р.**